

## Cool

"בְּכָל קֶשֶׁר שֶׁל אֲהָבָה וְאִפְלוּ יְדִידוּת יֵשׁ מִן הַסּוּדִי, מִן הַמַּפְתִּיעַ, הַמְאֻזָּב וְהַמְרוּמָם. כִּי הָאָדָם מַעֲצָם טָבָעוּ הוּא בֶּעַל סְתִירוֹת וּבֶעַל תְּכוּנוֹת שֶׁל גָּאוֹת וְשֶׁפֶל כְּמוֹ הַטֶּבַע, וְלֹא יָכוֹל לִהְיוֹת תָּמִיד בְּבַחֲיִנַת יְרַח מְלֵא. לְמַצָּא אָדָם שֶׁיֵּשׁ שָׁפָה אֹתוֹ, שָׂאֵת יְכוּלָה לָתֵת לוֹ אֶת הָעֶרְבּוּבִיָּה שְׁבֵלָב – זֶה נֶס."

זלדה

סוף ינואר, סוף איתו. בחוץ משתוללת סערה. בעצים פוגעת הרוח, בתוכי היא השתוללה כבר מתחילת השבוע – הוצאתי אותה החוצה כלפיו, הבאתי את הנפש פרוצה אליו. חתכתי, הרסתי והוא החזיר אליי ענפים שבורים. בשבת הוא עצר. אמר שאני צריכה להגיע לשקט ונראה אחר כך.

הילד של ר' חתך את עצמו מהעולם. אני זוכרת שהלכנו יחד בבזל לחנות של הטורקים, הוא היה בערך בן שבע, קנינו ירקות טריים והכנו יחד סלט, הוא היה חסר שקט וסוער כמו כל הילדים בני השבע, ענפים רכים שמתעופפים ברוח ההורית הפצועה. היום הוא יום הולדתו, בבזל חוגגים לו את יום הולדתו ואת יום מותו. כל הנשמות פצועות כשהכלי הרוס מכדי להחזיק אהבה בשקט. ואני בקיל, יושבת עם כל שנותי שהתמלאו בין שני הימים וחושבת על הבערה שמערבלת את הים הצפוני ואת הים הבלטי. ר' נפרד מבנו, אהובי יושב בביתו ואסור לי לכתוב לו ולספר לו הכול. פתחתי את ליבי בצורה לא טובה כלפיו, מתוך ההשתוללות שבי פצעתי בו משהו. כל האנשים עצים מתים, חלולים. כל האנשים רוצים להתמלא באנשים אחרים. לפני שבוע שוחחנו בטלפון, הוא סיפר לי על רופא טוב לפצעים, אמר שזה יכול לעזור ואולי אני צריכה. הקשבתי לו, לנימת דיבורו, הרגשתי את הרוח שעוברת במיתרי קולו. כמהתי אליו ימים אחר כך, שחזרתי בתוכי את נימתו. אחרי כמה ימים סיפרתי לו שהתאהבתי. הוא נבהל. אמר שכך זה לא. "כך אני לא יכול", אמר, והוסיף שהוא רוצה הפסקה ושבמצב הזה אין באפשרותו להיפגש. כתבתי לו מייל ארוך, הוא לא הגיב. אמר שהוא חולה, איחל לי כל טוב וששמור על עצמי.

אני פותחת את הדלת ושני עצי התפוחים עוד ניצבים מול הרוח. השמיים אפורים והרוח זועמת בכול, מרעידה את כל הנשמות. ציפור אחת עוד מצליחה לחמוק בין כל הדברים. ערב מוקדם מגיע על הכול והשקט בלתי נסבל, הוא חתוך כמו הסלט שאכלנו לפני כל

השנים בבזל. אני מצרפת אותו אל המתים – את הילד של ר', את המתים הקודמים, את התקוות שהיו לי. אני רוצה לצרף את עצמי אל המתים אבל הם מסרבים כמו שהחיים מסרבים לי ואני להם – החוט הדק, הקשיח, שמחזיק את ציר הדברים. מדוע עשיתי את כל זה, לעזאזל? איזו ברית חיה בין כל הדברים ולאן הולך בסוף השנים? במייל שכתבתי לו שאלתי אותו מה הוא צריך. האם זה ענייני מה אנשים אחרים צריכים? בספרים מסוימים כתוב שהנשמות מתקשרות ביניהן בסמוי, ובספרים אחרים כתוב שצריך להפריד שדות, לתחום את האני במרחב שלו ואת האחר במרחב שלו. פעם נסעתי עם ר' בטרם בבזל ושרתי עם מיתרי הקול, הוא צחק וכבר החשיך מאוד. מי בכלל שיער אז שכך הכול יסתיים, שיום אחד הוא יחגוג לבנו יום הולדת ויום מוות באותו היום. רק הוא מסוגל ככה לשלב בין הלידות. רק אני מסוגלת ככה לשבת בין שני ימים, בעיר אפורה וסמיכה, ולהתבונן מרחוק על כל הזרדים.

\*

אני חושבת על מרחקים, נניח על המאה הקודמת או על המאה שתבוא אחרי שרובנו נחלוף מהעולם. האישה שדיברה על מרחקי נפש, על מסעות – על כך שהנפש היא מולטי-גיאוגרפית, סימולטנית, גמישה כמו פלסטלינה, שאמרה שהצורך להגיע ל"ציבות" נוגד למעשה את אופי החיים. הרי גם ערים מתמוטטות ונבנות מחדש, החומר המוצק אף פעם לא באמת מוצק. גם העצמות בסופו של דבר מתפוררות. נזכרתי במרגריט דיראס שראתה איך הפנים שלה נהרסו בדיוק בגיל שמונה-עשרה. רק היא הבחינה בהרס בגיל המסוים הזה, לעולם הוא נגלה בשנים מאוחרות הרבה יותר:

"בגיל שמונה-עשרה הזדקנתי. אני לא יודעת אם כולם ככה ומעולם לא שאלתי. נדמה לי ששמעתי על נחשול הזמן שיכול להכות באנשים מרגע שהם צולחים את התקופות הצעירות ביותר, החגיגות ביותר של החיים. ההזדקנות הזאת הייתה פתאומית. צפיתי בה כשהביסה את תווי פניי בזה אחר זה, שינתה את היחסים ביניהם, הגדילה את העיניים, העציבה את המבט, תחמה את השפתיים, חרצה סדקים לעומק הסנטר. אבל במקום להיבהל, התבוננתי בפעולתה של ההזדקנות בעניין דומה לזה שיכולתי לגלות בעת קריאה, למשל."

כל אדם עד להרס הפנימי האישי שלו צעד אחד לפני שאותו הרס נגלה לעולם. באחד הטיולים עם מייקה פגשנו איש מבוגר מאוד שהראה לנו איך להגיע למקום שאליו רצינו להגיע. הוא חי כאן כבר שלושים שנה, הגיע הנה בזמנו עם אשתו. הוא צעד לבד. אחר כך מייקה אמרה שאשתו כנראה כבר מתה ושיפה לראות איש עם מצבור כזה של שנים מטייל, מלא בתקווה ובפתיחות כלפי כל מה שהעולם עוד מאפשר לו. לא הייתה בו טינה ומרירות כלפי החיים, מה שהרבה אנשים מבוגרים צוברים עם השנים והנסיבות. כשהגענו למקום, האיש המבוגר הופיע פתאום שוב. נדמה היה שהוא יצא ממש מתוך עץ אלון רחב שעמד שם. הוא חיך בביישנות, כמתנצל שנכנס לתוך החלל שלנו. מייקה שמחה לקראתו ופתחה בשיחה, היא יודעת לפתוח בשיחות עם זרים. גם עם כל כלב או

חתול שנקרה בדרך היא מדברת בקול ילדותי, מעודד. אף פעם לא היה לי ההרגל הזה להטריד חיות בדיבור מעודד. האיש רצה להמשיך ובירך אותנו כמה פעמים ב"יום טוב" כדי לסמן את סוף השיחה. מייקה התעלמה מהסימנים והמשיכה לשוחח. הוא לא רצה להמשיך, הוא רצה להיכנס בחזרה לתוך עץ האלון. לפעמים אני מתרגזת עליה כשהיא משוחחת בהתלהבות כזאת עם זרים.

מייקה אמרה שהיא הרגישה את נוכחות המלאך מיכאל באזור, הוא זה שמכוון את הצעדים הבאים, מי שנושא את החרב לכאן ולכאן. הבנתי שגם המחשבות שהגיעו אליי היו באותו הנושא, אבל אצלי התנסחו הדברים אחרת, שלא חיברתי אותם למלאך מיכאל. שיתפתי אותה בזה ולא התחבקנו. בגלל המחוזה, כביכול. כך היו הדברים קרובים במידה הנכונה, המרחקים התאזנו מתוך עצמם. היא דיברה הרבה ונחנקה תוך כדי דיבור. אמרתי לה שגם בדיבור צריך לעצור מדי פעם ולקחת נשימה. היא נשמה וקיללה תוך כדי כך את הגרון שלה. אמרתי לה שתפסיק לדבר ותיתן לנשימה לנשום דרכה. ובלב אמרתי לה: "תניחי לעצמך כבר. תרפי, לעזאזל."

\*

סוף מרץ, היחסים איתו התקררו לגמרי. אני נאחזת. מנסה לשחרר אותו ממני בנשיפה. אין יום שחולף והוא לא בתוך המחשבות שלי. כמה אני מתגעגעת אליו. האם אני מתגעגעת אליו? דמותו הפיזית נמחקה ממני לחלוטין. ראיתי אותו רק פעם אחת באמצע אוגוסט. שוב ושוב אני גורסת את הביקור היחיד, היתום שלו אצלי. והרי לא רציתי אותו באותו היום, לא הייתה שם משיכה פיזית. רק למוחרת התחילו החושים למשוך, האנרגיה הסמויה שקושרת אותי אליו. אין לי מושג מה היחס שלו אליי: האם גם הוא חושב עליי? האם הוא נרתע ממני ורוצה שאחדל סוף-סוף? בחודשיים האחרונים כתב לי רק פעמיים מיוזמתו, שלח תמונה מהקבוצה של האוטיסטים. זרק לעברי פיתיון, פירור לחם יבש, ואני, דג רעב, קופצת, מתנפלת על החתיכה, לועסת ומנתרת לעברו.

בניסיון להתקרב לטמפרטורה הרגשית שלו קיררתי את עצמי מבפנים. כתבתי אליו מתוך תשוקה אפלה, נעניתי לכל הפנטזיות המיניות שלו אף שסלדתי מהן. למייקה שיקרתי ואמרתי שאין לי שום קשר איתו. אחרי נתק רגשי של חודשיים הוא כתב אליי שוב. בחמימות ובקרבה לכאורה שאל אם ארצה להיפגש, הציע מוזיאון, טיול בטבע, ערב משותף יחד. פלירטט בחן ובדקות ספורות הצית שוב את כל האש שהייתה עצורה בי.

הוא אמר שהוא רוצה לחוות אותי, שעבר די זמן. יום למוחרת נפל שוב למשכב – חולה, צמרמורות, משהו שנדמה כשפעת, משהו שתוקף אותו בכל פעם שאנחנו רוצים להיפגש. תשעה חודשים חלפו מאז הכרנו – כלום לא נולד לתוך המציאות. היחסים בינינו לא הולידו, ה"תינוק" נותר כלוא ברחם הוואטסאפ. בלילה לפני שכתב אליי חלמתי שאנחנו מתחבקים ואוהבים. חלמתי את הגופים שלנו נוגעים. כמה לילות אחר כך, כשהוא כבר חלה והיה ברור שלא ניפגש, חלמתי שאנחנו זוג באחד הגלגולים הקודמים שלנו: היינו באמריקה בסוף המאה ה-19, שחורים ממעמד נמוך. היינו במסבאה בלילה, הייתי צריכה

להוביל אותו לאהבה, אמרתי לו מה עליו לעשות, לקחתי פיקוד. אחר כך בחלום הכול החשיך ונכנסתי לפניקה נוראית. התעוררתי מתוך הצרחות של עצמי שהעירו אותי. עכשיו פסחא ויש לו שבוע חופשה... הוא עדיין לא הציע מפגש מחודש, אני זו שהצעתי והוא לא קפץ מהתלהבות. אמר – כן, הוא יבדוק ויראה איך זה מסתדר. עוד חופשה שלו תעבור בלי פגישה.

מה מסוכן יותר – אהבה ממומשת פעילה, או זו המתקיימת רק מרעל הדמיון? איני זוכרת את מראה פניו. אני מכוונת אל אדם מסוים כבר תשעה חודשים ואיני זוכרת את מראה פניו. רק תמונות ששלח אליי משנים קודמות. הוא מהאנשים האלה שבכל פעם נראים כמו מישור אחר. אין התאמה בין הפנים בתמונות לבין דמותו המשתקפת מתוך בועת מחשבת. אסור לי להתקשר אליו. רק לו מותר. זה כלל שקבענו כבר בתחילת הקשר, ללא מילים קבענו את הכלל. אני קיבלתי על עצמי את הכלל הזה. שלוש פעמים דיברנו בטלפון מתחילת הקשר, בכל פעם מיוזמתו, אף פעם לא יותר מחצי שעה.

\*

שני עצי התפוחים בגינה מתחילים לפרוח. מתוך העור המחוּספס יוצאים סימני חיים. הם כבר מורגלים במבטים שלי, בכל העונות. הם המאהב הכי קשוח שהיה לי – סרבנים, נמנעים, לא נקשרים, חיים מתוך עצמם, בתוך החוקיות של עצמם. מאחוריהם עץ אלון, גם הוא עיוור למבטים. מצבי הרוח ומצבי ההרס לא נכנסים בהם, הם אפילו לא משקפים. כל כך סטואיים, ואני לא לומדת מהמבט עליהם, כל הלימוד מתרחש בספירה אחרת, מחוץ להתקשרויות. מתוך העור המחוּספס של האביב מתגלה זמן התהום. צריך לטייל ביער ולהמשיך את כל השיחות הפנימיות עם האנשים שמתו באופן טרגי. צריך לדבר אליהם כמו הצמיחה המחודשת של עץ התפוחים. צריך להזכיר להם את עניין המטמורפוזות. צריך ללמוד אהבה כמו שמתגברים על גמגום בילדות.

הילדים בכיתה השתנו אחרי חופשה של שבועיים. משהו בפנים, במה שהם מגלים לעולם התחדד. אלה השנים הרכות, סימני דרך. ביער הם שיחקו שוב בקבוצות ולבד. הילדה השתקנית שיחקה עם עצמה ועם שאר הילדים מתוך הדמיון. עקבתי אחרי משחק הדמיון שלה: היא נתנה מבטים לכל קבוצה, כמו חזרה פנימית מתוך המרחק. תוך כדי התבוננות בה חשבתי על המושג יחסי מרחקים – על האהבה הרכה שמתאפשרת תוך כדי כך, על נגיעה מתוך האוויר, נגיעת טרנספורמציה, כזו שאין ביכולתה לסמן קו ברור, שאין ביכולתה להרוס. זה היום הראשון אחרי החופשה, יום עמוס בשמש, באור שיכול להיפך רעיל אם נחשפים אליו יותר מדי.

חשבתי על הילדה השותקת, זו שמראש לא נמצאת בדינמיקה של היאחזות ואיבוד. כמה חופש, מרחב ואהבה יש בקיום מסוג כזה. הילדה שנמצאת בקשר פנימי עם פלנטות רחוקות. הילדה השותקת חייכה בסתר בדרך חזרה, הפנים שלה קיבלו סימן נוסף תוך כדי צעידה. תמיד היא מחייכת בסתר, אני יודעת את זה מתוך התבוננות בה: אחרי כל חיוך היא מסתכלת לצדדים כדי לוודא שאף אחד לא הבחין בזה, לוודא שאף אחד לא יחזיר

חיוך. היא בודקת במבט כדי לוודא שהמרחק לא יתקצר. בערב כתבתי לו וסיפרתי על הילדה. הוא טוען שגם הוא אוטיסט ונמצא בתהליך של קבלת דיאגנוזה. כתבתי לו שטוב שאני יכולה לספר לו את כל העניינים האלו, שאני יודעת שהוא יבין על מה אני מדברת. כתבתי לו בפירוט, כמעט בפתוס. אולי הייתי שיכורה כשכתבתי. מתחת ליופי שבתיאור החוויה עמדה הביצה הרגשית שלי. סיפור חיי שרצה להידבק אליו.

הוא כתב: Cool.

\*

בכיתה אנחנו משרטטים עם הילדים צורות, מבנים גיאומטריים. אני עוזרת לילדה השותקת, מחזיקה את הדף בעבורה. הילדים האחרים משרטטים ביד אחת וביד השנייה מחזיקים את הדף שלא יזוז. הילדה השותקת משרטטת ביד ימין ואת היד השמאלית משאירה רפויה, מסרבת להשתמש בה. מתחילים בשרטוט ממרכז הדף ויוצרים ארבעה חלקים. הקווים כמעט ישרים. אחר כך מסמנים את המרכז – אצלה לא נוצר ריבוע, אלא צורה שיכולה להיקרא בהרבה דרכים. הילדה קשורה לפלנטות אחרות. הצורות שלה חדשות, לא סימטריות, מסרבות להיכנס למבנה ידוע. בהפסקה היא משחקת עם הילדים האחרים, הם כבר רגילים שהיא לא מדברת אליהם בחזרה. הם מדברים אליה בכל זאת, כמו מייקה שמתעקשת לשוחח עם החיות שאפילו לא משיבות לה מבט. אני מתבוננת בילדים ובגזעי עצים שנחים על הקרקע. רואה גזע כרות בצורה של לב, מצלמת אותו ומעלה לאינסטגרם. הוא לא עושה לי לייק אף על פי שצילמתי בעבורו.

בלילה אבהיל את עצמי בחלומות עם זיעה קרה. אתעורר בשלוש בבוקר וארגיש את הפלנטות הרחוקות מכווצות אותי. לא אספר לו אף מילה על כך. בספר שאני קוראת כתוב שאנחנו צריכים ללמוד לדבר אל עצמנו מהעמיד, מתוך חזון. הצורות הגיאומטריות יכולות להיות דרך אחת לדיאלוג מהסוג הזה. זו השפה של החוקרים – למתוח קווים בין כל מישורי הקיום האפשריים. קווים חזקים, קווים חלשים וקווים בלתי נראים.

בטיולים שלנו מייקה מעדיפה לסטות מהדרך המסומנת. אנחנו מוצאות את עצמנו צועדות בתוך בוץ שמתגלה כביצה, והיא מתעקשת שעוד מעט נגיע לאדמה יבשה. ברור לי שהביצה רק תעמיק ובשל חולשה אני ממשיכה לצעוד בלי לעצור אותה מאבדון, אני צועדת בתוך חלל חסר צורה וכמעט טובעת. מייקה חולצת נעליים והולכת יחפה בתוך הבוץ. היא אוהבת להתלכלך באדמה רטובה. זו דרכה לעבור טרנספורמציה. כשאנחנו כבר רחוקות מהדרך הראשית, נפער מולנו לא-כלום בראשיתי. אני חושבת על הילדים ששרטטו את הנקודה שהיא מרכז העולם. אני חושבת שכל נקודה על הארץ היא מרכז העולם והיקף פריפריאלי ב־זמנית. אנחנו תמיד מוצאות בסופו של דבר את הדרך חזרה. הרגליים שלה שחורות מבוץ, היא מאושרת. אני רואה את האושר שקורן דרכה. היא כמו הכלב והחתול, היא רוצה שוב ושוב למצוא את נקודת המרכז תוך כדי צעידה.

הסיפור שלה נכתב דרכי, הסיפור שלי נכתב דרכה. דרכו. יש לנו עור משותף עם כל האנשים שבהם אנחנו קושרים את נשמתנו. היא לא יודעת שאני כותבת אותה, לו סיפרתי שאני כותבת אותו דרכי, ובכל פעם הוא שאל: באמת? עניתי: כן, לא שיקרתי. האני חי בפריפריה, באנשים אחרים. האני סמוי ואנחנו מדמיינים אותו מתוך דימויים מתחלפים. האני חי בכלב שמביט במייקה במבט אדיש. בחלומות כולם מדברים אליי בכל מיני שפות: פעם הוא אמר לי בחלום משהו בעברית, בבוקר הבנתי שאנחנו לא נולדים מתוך הרחם וגם לא מתוך הפלנטות. אנחנו נולדים מדיו, מהצורות הגיאומטריות, מהקווים הנמתחים בין כל העולמות.